

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 november 2018

WETSONTWERP

**houdende oprichting van het
*Brussels International Business Court***

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 3072/ (2017/2018):

- 001: Wetsontwerp.
- 002: Amendementen.
- 003: Advies van de Raad van State.
- 004: Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

13 novembre 2018

PROJET DE LOI

**instaurant la
*Brussels International Business Court***

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 3072/ (2017/2018):

- 001: Projet de loi.
- 002: Amendements.
- 003: Avis du Conseil d'État.
- 004: Amendements.

9571

Nr. 18 VAN MEVROUW ONKELINX**Art. 2**

De bepalingen onder a) en b), die respectievelijk de bepalingen onder b) en c) worden, doen voorafgaan door bepaling onder a):

“a) in de bepaling onder 1° worden na de woorden “en rechtbank van koophandel”, de woorden “en de voorzitter van de zetel van het BIBC” ingevoegd”.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ) de mogelijkheid te bieden op te treden bij de procedure tot benoeming van de voorzitters van de zetel van het BIBC.

De HRJ meent immers dat het ter bespreking voorliggende wetsontwerp het beginsel inzake onafhankelijkheid van de rechterlijke macht niet in acht neemt, aangezien de “selectiecommissie” die de kandidaten moet voordragen, zelf onder de uitvoerende macht ressorteert.

De huidige tekst van het wetsontwerp schendt artikel 151, § 3, 1° en § 4, van de Grondwet en pleegt inbreuk op de bevoegdheden die de Grondwet aan de HRJ heeft verleend. Op grond van artikel 151 van de Grondwet is de HRJ bevoegd om kandidaat-rechters voor te dragen.

Tevens bepaalt artikel 6 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden dat de rechtbanken die moeten oordelen over de betwistingen over de burgerlijke rechten en verplichtingen, onafhankelijk en onpartijdig moeten zijn. Om na te gaan of een rechtbank echt onafhankelijk is, moet de manier van aanwijzing van de rechters worden geanalyseerd. In dit geval kent het wetsontwerp die aanwijzing evenwel toe aan een orgaan dat onder de uitvoerende macht ressorteert.

De indienster van dit amendement wijst erop dat de Raad van State meent dat de door de indieners van het wetsontwerp nagestreefde tweevoudige doelstelling, met name een overheidsrechtbank instellen die zal worden samengesteld overeenkomstig een regeling die arbitragerechtbanken typeren, onvermijdelijk zal leiden tot problemen ten aanzien van bepaalde grondwetsartikelen.

N° 18 DE MME ONKELINX**Art. 2**

Faire précéder les a) et b), devenant respectivement les b) et c), par le a) suivant:

“a) au 1°, les mots “et le président du siège de la BIBC” sont insérés après les mots “au tribunal de commerce”.

JUSTIFICATION

Cet amendement a pour but de permettre l’intervention du Conseil supérieur de la Justice dans la procédure de nomination des présidents du siège de la BIBC.

En effet, le CSJ a estimé que le projet de loi ne respectait pas le principe d’indépendance du pouvoir judiciaire dès lors que la “commission de sélection” chargée de proposer les candidats dépend elle-même du pouvoir exécutif.

Ainsi, tel que rédigé, le projet viole l’article 151, § 3, 1° et § 4 de la Constitution et empiète sur les compétences attribuées par la Constitution au Conseil supérieur de la Justice (ci-après “CSJ”). L’article 151 de la Constitution donne la compétence au CSJ de présenter les candidats à une nomination de juge.

La Convention de sauvegarde des droits de l’Homme et des libertés fondamentales exige également en son article 6 que les tribunaux amenés à trancher les contestations sur les droits et obligations de nature civile soient indépendants et impartiaux. Pour établir si un tribunal est réellement indépendant, il faut évaluer le mode de désignation. Or, en l’espèce, le projet de loi attribue la désignation à un organe dépendant du pouvoir exécutif.

On précisera que le Conseil d’État a estimé que le double objectif envisagé par les auteurs du projet d’instaurer un tribunal étatique tout en convenant sa composition sur base d’un régime caractéristique aux instances arbitrales, entraîne inévitablement des problèmes au regard de certaines dispositions de la Constitution.

De Raad van State wijst er dan ook op dat de constitutionele beginselen en regels van toepassing zijn, aangezien het een overheidsrechtbank betreft. Aangezien het gaat om bepalingen van openbare orde kunnen die bepalingen niet terzijde worden geschoven louter omdat voor de aanhangigmaking van een zaak bij het BIBC de voorafgaande toestemming van de partijen vereist is.

“Avocats.be”, een voorstander van de oprichting van het BIBC, vraagt zich in zijn nota niettemin af of niet moet worden gevreesd dat de tijd van bepaalde politieke benoemingen en het verlenen van gunsten zal terugkeren.

Hoewel de indienster van dit amendement zich niet kan vinden in de oprichting van het BIBC wat het beginsel ervan betreft, meent zij dat het onafhankelijkheidsbeginsel te allen prijs in acht moet worden genomen. Dit amendement is dus noodzakelijk om te waarborgen dat de rechterlijke macht zijn volledige onafhankelijkheid bewaart waaraan onze democratie nood heeft.

Aussi, il rappelle que les principes et règles constitutionnelles sont d'application puisqu'il s'agit d'un tribunal étatique. Étant donné qu'il s'agit de dispositions d'ordre public, ces dispositions ne peuvent pas être écartées au seul motif que la saisine de BIBC est soumise à l'accord préalable des parties.

“Avocats.be”, pourtant favorable à la création de la BIBC, s'est toutefois demandé dans sa note si “il n'y avait pas lieu de craindre le retour de certaines nominations politiques et de faveurs”.

Bien que nous ne soyons pas en faveur de la création de la BIBC dans son principe, nous estimons que le principe d'indépendance doit à tout prix être respecté. Cet amendement est donc nécessaire afin que le pouvoir judiciaire garde l'entièvre indépendance dont notre démocratie a besoin.

Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 19 VAN MEVROUW ONKELINX

Art. 7

In het ontworpen artikel 85/2 van het Gerechtelijk Wetboek de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° paragraaf 1 vervangen door wat volgt: "§ 1.

De Voorzitter verkiest de voorzitter van de zetel van het BIBC, die blijk geeft van voldoende kennis van het Engels en van het internationaal handelsrecht.;

2° in § 3, de woorden "Bij de keuzes bedoeld in de §§ 1 en 2" vervangen door de woorden "Bij de keuze bedoeld in § 1";

3° in § 4, de woorden "in de §§ 1 en 2" vervangen door de woorden "in § 1".

VERANTWOORDING

Dit amendement is het logisch uitvloeisel en de aanpassing van amendement nr. 18 tot wijziging van artikel 58bis van het Gerechtelijk Wetboek, dat ertoe strekt de Hoge Raad voor de Justitie te betrekken bij het benoemingsproces van de voorzitters van de zetel waaruit het BIBC bestaat. Dit amendement beoogt dus ook te bewerkstelligen dat de selectiecommissie niet optreedt bij de voordracht van de kandidaat-voorzitters van de zetel van het BIBC.

N° 19 DE MME ONKELINX

Art. 7

A l'article 85/2, en projet du Code judiciaire, apporter les modifications suivantes:

1° remplacer le paragraphe 1er par ce qui suit:

"§ 1er. Le président du siège de la BIBC est choisi par le Président et justifie d'une connaissance suffisante de la langue anglaise et du droit commercial international.;"

2° au paragraphe 3, remplacer les mots "Pour les choix visés aux §§ 1er et 2", par les mots "pour le choix visé au § 1er";

3° au paragraphe § 4, remplacer les mots "aux §§ 1er et 2" par "au § 1er".

JUSTIFICATION

Cet amendement est le corollaire et l'adaptation de l'amendement n° 18 modifiant l'article 58 bis du Code judiciaire visant à impliquer le Conseil supérieur de la Justice dans le processus de nomination des Presidents du siège composant la BIBC. Cet amendement supprime donc également l'intervention de la commission de sélection dans la proposition des candidats des Presidents du siège de la BIBC.

Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 20 VAN MEVROUW ONKELINX

Art. 27

In het ontworpen artikel 1385quaterdecies/1, de volgende twee zinnen weglaten:

"Verloop van de rechtspleging. Onverminderd de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk kan het BIBC het proces voeren zoals het dat aangewezen acht."

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe de ongrondwettelijkheid weg te werken van een bepaling op grond waarvan het BIBC "zoals het dat aangewezen acht", zelf de bevoegdheidsregels kan vastleggen. Een dergelijke bepaling brengt rechtsonzekerheid teweeg. Wanneer er lacunes zijn, moet dan ook het Gerechtelijk Wetboek worden toegepast.

De Raad van State heeft in vrij duidelijke bewoordingen gewezen op de ongrondwettelijkheid van die bepaling. De Raad stelt dat "een dergelijke delegatie van regelgevende bevoegdheid aan het rechtscollege zelf, aangezien deze zo ruim en vaag is en op fundamentele kwesties betrekking kan hebben, verder lijkt te reiken dan wat mogelijk is krachtens de artikelen 146 en 157, tweede lid, van de Grondwet evenals artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, zoals deze, zoals hierboven aangegeven, uitgelegd worden door de Raad van State en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens" (DOC 3072/001, blz. 131).

N° 20 DE MME ONKELINX

Art. 27

À l'article 1385quaterdecies/1, en projet, supprimer les deux phrases suivants:

"Détermination des règles de procédure. La BIBC peut, sous réserve des dispositions du présent chapitre, procéder comme elle le juge approprié."

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à rectifier l'inconstitutionnalité d'une disposition qui permet à la BIBC de régler elle-même les règles de compétences selon ce "qu'elle juge approprié". Une telle disposition est source d'insécurité juridique. En cas de lacune, c'est donc le Code judiciaire qui doit s'appliquer.

Le Conseil d'État a été assez clair sur l'inconstitutionnalité de cette disposition en ces termes: "*eu égard à son amplitude, son indétermination et au caractère éventuellement fondamental des questions concernées, pareille délégation d'un pouvoir normatif à la juridiction elle-même semble bien aller au-delà de ce que permettent les articles 146 et 157, alinéa 2, de la Constitution, de même que l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'Homme, tels qu'interprétés, comme indiqué ci-dessus, par le Conseil d'État et la Cour européenne des droits de l'Homme*".

Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 21 VAN DE HEER VAN HECKE

Art. 7

In het ontworpen artikel 85/2, § 5, het woord “B2” vervangen door “C1”.

Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)

N° 21 DE M. VAN HECKE

Art. 7

Dans l'article 85/2, § 5, proposé, remplacer le mot “B2” par le mot “C1”.

Nr. 22 VAN MEVROUW **ONKELINX c.s.**
(subamendement op amendement nr. 4)

Art. 6

In het ontworpen artikel 85/1, § 2, tweede lid, de woorden “en derde lid, d)” weglaten.

VERANTWOORDING

Er is geen reden om te bepalen dat het aanwijzingsdossier geen beleidsplan van de kandidaat moet bevatten. Die regeling bestaat in de gemeenrechtelijke procedure om de mandaten van korpschefs aan te wijzen.

N° 22 DE MME **ONKELINX ET CONSORTS**
(sous-amendement à l'amendement n°4)

Art. 6

À l'article 85/1, § 2, alinéa 2, en projet, supprimer les mots “et l'alinéa 3 d”).

JUSTIFICATION

Il n'existe pas de raison à exclure le plan de gestion du candidat dans le dossier de désignation de la procédure de droit commun de désignation aux mandats de chefs de corps.

Laurette ONKELINX (PS)
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)
Christian BROTCORNE (cdH)
Philippe GOFFIN (MR)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)
Sonja BECQ (CD&V)